Rita Bungenberg de Jong



Maria Catharina (Rita) Bungenberg de Jong is geboren op 1 augustus 1904 in Den Haag. Ze was de dochter van Jetze Herman Bungenberg de Jong (1868-1933) en Johanna Maria Laurillard (1880). Haar vader was hofarts. In 1922 liet haar vader, samen met zijn broers, per Koninklijk Besluit de familienaam veranderen in Bungenberg de Jong. De toevoeging Bungenberg kwam van de familienaam van zijn moeder. Ze had een broer en een zus.

In 1916 werd Rita padvindster bij de Meisjesgezellen in Den Haag onder leiding van mevrouw Muller-van Geuns. De groep werd in 1919 opgeheven, maar Rita ging door met een eigen familie patrouille van neven en nichten. Ze ging in 1923 naar Engeland om haar padvindstersgeest op te laten en keerde na een jaar terug naar Den Haag. Daar richtte ze op 19 januari 1924 de Wegeligroep op naar voorbeeld van de Amerikaanse 'Campfire Girls'. De samenvoeging Wegeli betekent: **We**rk (maakt ons sterk), **Ge**zondheid (is kracht en geeft macht om vrolijk en fris te leven) en **Li**efde (is licht en leven; de band die ons bindt aan ouders en vrienden). Op 22 april 1928 ging de Wegeli over naar het Nederlandsche Meisjesgilde, met in Den Haag 9 padvindstersvendels en 3 kabouterkringen. Haar Gildenaam was Hopvrouw Rita. De groep had een honk aan de Laan Copes van Cattenburg.

In de jaren ´30 schreef Rita regelmatig in De Padvindster en de Schalmei. Eind 1930 werd ze gekozen als bestuurslid in het hoofdbestuur van het Nederlandsche Meisjesgilde. Begin jaren ’30 gaf ze, samen met Adri Knappert trainingen bij het Nederlandsche Meisjesgilde en het Nederlandse Padvindstersgilde en werd in 1932 gekozen in de Technische afdeling. Een jaar later, in mei 1933, haalde ze haar Blue Cords, de internationale erkenning van de Guides om training te mogen geven aan leidsters. De training hiervoor werd in Engeland gevolgd. Baden-Powell bracht in 1933 een bezoek aan Nederland en Rita was aanwezig bij het ontvangst.

In 1934 stelde zij de ‘*Padvindstersliederenbundel*’ samen. Ze was dat jaar waarnemend districtscommissaresse van district Den Haag en een jaar later was ze districtscommissaresse. In 1937 verhuisde ze naar ’t Hoenstraat 25 in Den Haag.

Rita was ook hopvrouw bij de Haagse Padvindstersgroep Krachtig Voorwaarts (Kravo), samen met Cap Adri Knappert en vaandrig Han Schokking. Van de meidagen van 1940 werd een logboek bijgehouden. De padvindsters en pioniers werden ingezet voor ordonnansdiensten. Twee padvindsters hadden telefoon- en portiersdienst bij het Pageshuis, het hoofdkwartier van Het Nederlandse Rode Kruis. Hopvrouw Rita ging met een aantal padvindsters naar de Fruithallen aan het Veluweplein om daar de verwachtte gewonde militairen op te vangen. Maar in plaats daarvan kwamen op 14 en 15 mei bussen vol gevluchte Rotterdammers naar Den Haag. Ze mochten aan hen niet het aanwezige brood en koffie uitdelen, omdat dat voor de militairen gereserveerd was. De padvindsters gingen daarom langs de deuren om eten in te zamelen en de vluchtelingen te helpen.

Toen ze hoorden dat er 7000 vluchtelingen zouden komen, gingen Cap Adri Knappert en hopvrouw Rita Bungenberg de Jong met een paar padvindsters langs alle instanties zoals het gemeentehuis, het ziekenhuis, het kantoor van het Rode Kruis en op de stations om hun hulp aan te bieden. Ze werden van het kastje naar de muur gestuurd, maar kwamen uiteindelijk terecht bij de Burgerwacht op de Laan Copes van Cattenburg. Ondertussen hadden ze bedacht dat hun clubhuizen goed ingezet zouden kunnen worden voor de opvang van de vluchtelingen. Het troephuis van de padvindstersgroep Sint Joris was al in gebruik genomen, dus gingen ze in hun eigen clubhuis aan de Van Blankenburgstraat aan de slag. De padvindsters werden opgetrommeld en alle materiaal werd op zolder gezet. De buurt kwam aan met matrassen, dekens en eten en gaf adressen door waar eventueel vluchtelingen ingekwartierd konden worden. Veertig mensen vonden gedurende enkele weken onderdak in het clubhuis en de padvindsters deden dienst in het eigen clubhuis, de dierentuin en tot de grote vakantie in de Fruithallen. De opkomsten werden snel weer hervat en hiervoor werd gebruik gemaakt van het Wassenaarse clubhuis.

De Wegeligroep, waar Rita ook nog bij betrokken was, ging nog een tijdje clandestien door op (sportpark) de Roggewoning in Wassenaar na het verbod op Scouting. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd in hun padvindstershuis aan de Laan Copes van Cattenburch 141 in Den Haag het Gewestelijk Kwartier van de Nationale Jeugdstorm gevestigd. Het was het hoofdkwartier voor Gewest IV, de regio die de provincies Zuid-Holland en Zeeland besloeg.

Na de oorlog zat Rita in de hoofdredactie van *De Schalmei officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde*, en woonde nog steeds op ’t Hoenstraat 25 in Den Haag.
Ze werd weer lid van het hoofdbestuur en was voorzitter van het werkteam, later de Nationaal Hoofdkwartiers Commissie (NHKC), waarin Adri als beroepskracht adviserend lid was. Ze was ook kort gewestelijk commissaresse voor gewest Zuid Holland (noord). Daar stopte ze mee in januari 1948. Ze vervulde verschillende functies op landelijk niveau, onder andere voor gehandicapte padvindsters en als voorzitter van de commissie voor geestelijke belangen. In 1946 was ze ook onderdeel van de staf van het internationale Padvindsterscentrum Our Chalet in Adelboden, Zwitserland.



Ook na de oorlog schreef ze verschillende boekjes, zoals ‘*Een oogenblik rust’*, een boekje voor spirituele en religieuze momenten tijdens bijeenkomsten met padvindsters (1946). Ze schreef mee aan het ‘*Handboek voor Leidsters’* van het NPG (1955). Op 24 juni 1951 ontving zij de Zilvervis, de hoogste onderscheiding van de Nationale Padvindstersraad.

Ze werd na de oorlog hoofd van het lectuurdepot van het Nederlandse Rode Kruis en zou dit 25 jaar blijven doen.

De Wegeligroep, waar Rita voor de oorlog mee begon, groeide en na de Tweede Wereldoorlog waren er wel 25 Wegeli-padvindstersvendels verdeeld over de wijken van Den Haag.

Zij is overleden op 12 augustus 1995.

Meer informatie

Rita Bungenberg de Jong - Scoutpedia.nl
Wegeli - Scoutpedia.nl
Bungenberg de Jong, Jetze Herman (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
Bungenberg de Jong, Maria Catharina (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
Geboorteakte Maria Catharina de Jong (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 4, 1930-1931, no. 12, 08-01-1931 » 08 jan 1931 - Pag. 2 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 6, 1932-1933, no. 4, 1932 » 1932-05 - Pag. 2 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 6, 1932-1933, no. 3, 1932 » 1932-04 - Pag. 1 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 7, 1933-1934, no. 1, 1933 » 1933-02 - Pag. 2 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 7, 1933-1934, no. 5, 1933 » 1933-06 - Pag. 1 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 7, 1933-1934, no. 7, 1933 » 1933-08 - Pag. 2 | Delpher
De padvindster, jrg 9, 1934-1935, no. 2, 15-03-1934 » 15 maa 1934 - Pag. 15 | Delpher
De padvindster, jrg 10, 1935, no. 5, 15-06-1935 » 15 jun 1935 - Pag. 12 | Delpher
De padvindster, jrg 13, 1938, no. 4, 15-04-1938 » 15 apr 1938 - Pag. 2 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1945-1946, no. 4, 1946 » 1946-02 - Pag. 1 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no. 5, 1946 » 1946-03 - Pag. 7 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 18, 1947, no. 5, 1947 » 1947-05 - Pag. 2 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 19, 1948, no. 1, 1948 » 1948-01 - Pag. 2 | Delpher
Foto: Hoofdkwartierscommissie januari 1949. Hopvrouw Rita is tweede recht op onderste rij.
De padvindster, jrg 21, 1949, no. 1, 15-01-1949 » 15 jan 1949 - Pag. 28 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 21, 1950, no. 6, 1950 » 1950-06 - Pag. 40 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 21, 1950, no. 6, 1950 » 1950-06 - Pag. 20 | Delpher
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no. 8, 1946 » 1946-06 - Pag. 5 | Delpher
Artikel Wegeli Vrijbuiters in ’t Goud, 1974
Logboek Kravo 1, december 1939 – 2 april 1941 en 4 mei 1945 – 1 december 1945
Trouw » 13 apr 1970 - Art. 95 | Delpher

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.